

1891-08-26
Zeuthen, Richard

Af
Fra www.museumsilkeborg.dk 2022

Bilag 4:
SILKEBORG MASKINFABRIKS STIFTELSE
Stiftende generalforsamling på Sønderport onsdag den 13. januar 1954 kl. 20.00

Renskrift af referatet:

Der var mødt 250 arbejdere og funktionærer. Den stiftende generalforsamling for SILKEBORG MASKINFABRIK Zeuthen & Larsens Stiftelse.

Direktør H. Viggard-Jensen: På fabrikkens vegne vil jeg gerne byde Dem alle velkommen, og jeg takker Dem, fordi De møder så talrigt trods vejr og vind. Jeg har en speciel hilsen fra fabrikant Larsen, der gerne ville have været med i aften, samt fra brødrene Zeuthen. Richard Zeuthen er forhindret i at komme, fordi han er på rejse i udlandet, og Charles Zeuthen var dårlig tilpas. Inden vi går over til dagsordenen, har jeg lovet, at Ingeman Hansen måtte få ordet.

I.H.: Fabrikkens funktionærer og arbejdere vil gerne vise deres interesse i, at Silkeborg Maskinfabriks Stiftelse får en så god start som muligt ved at give den en dirigentklokke, og idet jeg hermed overrækker direktør Viggaard-Jensen klokken, beder vi direktøren benytte den i aften og lade den gå videre til Stiftelsens bestyrelse til brug ved kommende møder.

H.V.-J.: Havde jeg vidst, det var derfor, De ville have ordet, er jeg ikke sikker på, De havde fået det. Ganske vist er det godt med en dirigentklokke; men jeg håber, at der ikke alt for ofte skal blive brug for den. Da vi nu har den, lad den så klinge for første gang.

Som De ved, passerede vi i 1953 fabrikkens 100 års dag, og vi besluttede da noget, som vi i og for sig har tænkt på, nemlig at ville oprette en stiftelse, som arbejdere og funktionærer i fremtiden kunne få gavn af.

Det er egentligt mange år siden, tanken opstod første gang; men den kom først rigtig frem ved købet af ejendommen på Solbakkevej, der blev købt med det formål for øje, fordi vi syntes, den egnede sig til det.

Som De ved, har vi allerede to legater; det første blev oprettet i anledning af fabrikant Larsens 50 års jubilæum, og der står, at dette legat fortrinsvis skulle bruges til en stiftelse. Det andet blev stiftet af brødrene Charles og Richard Zeuthen, og det har ikke nogen klausul i den retning. Fabrikant Larsen har imidlertid indvilget i, at klausulen blev slettet, således at renterne fra disse to legater stadig vil gå til udlodning af sommerferiepenge.

Vi havde i grunden tænkt os, at de to legater og stiftelsen kunne slås sammen, således at vi ikke fik så mange bestyrelser; men af rent skattemæssige grunde har det ikke været muligt. Det er ganske vist muligt; men så kommer vi til at betale skat af renterne af legaterne.

Stiftelsen bliver oprettet som en selvejende institution; men til enhver stiftelse og enhver forsamling skal der være nogle regler at gå efter, og vi har til Silkeborg Maskinfabriks Stiftelse affattet en fundats, som jeg nu vil læse op. Fundats oplæst!

Således er fundatsen affattet, og vi håber, den må blive overholdt; men er der nogen, der ønsker nærmere oplysninger, eller der er et eller andet, De ikke rigtig har fået fat i, så sig til, og det vil blive gentaget. (Pause). Det lader ikke til, der er nogen, der ønsker at vide mere.

Vi købte ejendommen for kr. 73.000, og den var meget misrøgtet. Vi har gjort den i stand fra ende til anden udvendig og på trapperne, og det resulterede i, at den kom op i ca. 106.000 kr.

I lån er der i Nye Jydske Købstads-Creditforening kr. 34.000 og i Jydske Hypothekforening kr. 11.000, i alt ca. 45.000 kr. Af disse lån betales der 2335 kr., og de øvrige udgifter beløber sig til skatter ca. 700, brandsikring ca. 70, skorstensfejning ca. 30 og vicevært 360 kr., men der er heri ikke regnet noget til afholdelse af vedligeholdelsesudgifter, som ikke skulle være strengt nødvendige foreløbig.

Der er 8 ret store, gode 2-værelses lejligheder og 2 mindre; huslejen er henholdsvis 680 og 530 kr., der giver en samlet lejeindtægt på 6.497 kr., så der skulle i hvert tilfælde i de første år kunne blive et ret godt overskud.

Skødet på ejendommene ser således ud: Skødet oplæst!

Som nævnt i fundatsen skal en sådan stiftelse have en bestyrelse, og vi er kommet sammen i aften for at vælge en bestyrelse, og jeg håber, det kan gå ret fredeligt af. Som der står, skal bestyrelsen være på 5 mand, idet vi mente, det måtte være tilstrækkeligt for at administrere ejendommene. Vi vil henstille, at der bliver valgt 3 fra arbejderne og 2 fra funktionærerne, idet det er disse tal, der passer bedst forholdsmæssigt. De har sikkert snakket om det derude. Imidlertid vil jeg tillige henstille, at der bliver valgt 1 fra maskinarbejderne, 1 fra arbejdsmændene, og så må de tre mindre fag slås om den 3. Med hensyn til funktionærernes repræsentanter foreslås en fra de tekniske funktionærer, altså tegnestue og værksted, og en fra kontorerne; men det er som sagt kun en henstilling.

(Herefter gennemføres valgene i god ro og orden efter de ovennævnte retningslinjer).

H.V.-J.: Nu ville jeg gerne, om bestyrelsen kunne have konstitueret sig med det samme; men da Lunding, som, jeg forstår, har indvilget, er syg, er det jo ikke muligt. Imidlertid vil jeg gerne bede bestyrelsen, der nu er valgt, og som er til stede, om at komme herop og underskrive skødet.

H.V.-J.: Så vil jeg gerne på Silkeborg Maskinfabriks vegne overrække skødet til den samlede bestyrelse, da der endnu ikke er nogen formand, og jeg håber, at ejendommen med tiden må blive til gavn og glæde for arbejderne og funktionærerne på Silkeborg Maskinfabrik.

Samtidig har vi ladet lave en lille protokol, som kan bruges til bestyrelsesmøder og generalforsamlinger, og fundatsen er indført forrest i protokollen. Der skulle have været tryk på protokollen, men det skal blive udført snarest.

Så har jeg ikke mere på hjerte, men jeg håber, at stiftelsen vil blive til glæde og være med til at bidrage til et *fortsat* godt sammenhold mellem arbejdere og funktionærer og ledelse. Det er de små ting, tror jeg, der virker i den retning, og jeg håber at blive gammel nok til at se resultatet.

Nu er generalforsamlingen således faktisk slut; men Mortensen har spurgt, om ikke der var anledning til at ventilere spørgsmålet interessekontor, og jeg fandt, at det godt kunne gå sammen. De vil så nu høre lidt om, hvad der er tænkt på, og vi kan ligeledes eventuelt høre, om der muligvis er stemning for oprettelse af et sådant interessekontor.

Kontorchef E. Mortensen: Inden jeg går over til at sige lidt om det emne, direktør Viggard-Jensen omtalte, føler jeg trang til først at takke for valget, som faktisk ikke gik til således, som man helst ønsker det, når man skal vælges; det var en snigløbning, men jeg håber, at mit valg alligevel er så meget værd, at jeg kan tillade mig at tale på hele forsamlingens vegne, når jeg overfor direktør Viggard-Jensen giver udtryk for samtlige arbejders og funktionærers taknemmelighed i anledning af denne overdragelse, der her har fundet sted.

Vi tager denne gave som et synligt bevis på, at man fra ledelsens side har virkelig interesse for arbejdernes og funktionærernes ve og vel, og jeg synes, det er kommet ganske udmærket til udtryk ved netop, at interessen og omsorgen strækker sig så langt frem, at der er tænkt på den tid, da vi efter få eller mange års indsats i virksomheden må trække os tilbage, og at der er tænkt på at gøre noget for at skabe gode kår og vilkår i den såkaldte aftægtstid.

Jeg vil gerne bede direktør Viggard-Jensen overbringe vor oprigtige tank til de herrer fabrikant Larsen og brødrene Zeuthen, og vor tak gælder ikke mindst direktør Viggard-Jensen, fordi vi hos ham i ganske særlig grad mærker den store interesse for os. Vi har ikke tidligere haft lejlighed til at formulere vor lykønskning, og derfor vil jeg nu bede forsamlingen sammen med denne tak og de bedste ønsker for fremtiden udbringe et leve for Silkeborg Maskinfabrik, - et trefoldigt leve: Hurra, hurra, hurra! Klapsalver.

H.V.-J.: Jeg siger tusind tak, det er alt for meget; men det har været mig en speciel glæde at kunne være med til dette, fordi jeg, som Mortensen sagde, prøver at skabe et samarbejde, hvor vi alle er med. Enkelte kan ikke drive en virksomhed; men vi skal være med alle 400. Det er mig en stor glæde at se dag for dag og mere og mere, at der er et samarbejde, og jeg håber, at dette også må bidrage til at højne samarbejdet på Silkeborg Maskinfabrik. Med den stab, vi har, har vi ingen grund til at se sort på det; vi har vist, at – om end dette kan knirke lidt en enkelt gang – (vi kan) udføre et godt stykke arbejde til gavn for vort firma, for vor by og for vort land, og jeg håber, det kan blive ved langt ud i fremtiden.

Februar 2014

